

2013

XX Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

27-28 лютого 2014 р.

Проблеми та перспективи
розвитку науки на початку третього тисячоліття
у країнах СНД

Секції:

Біологічні науки

Географія та геологія

Державне управління

Екологія

Економіка

Історія

Математика

Мистецтво

Педагогіка

Політологія

Право

Психологія

Соціологія

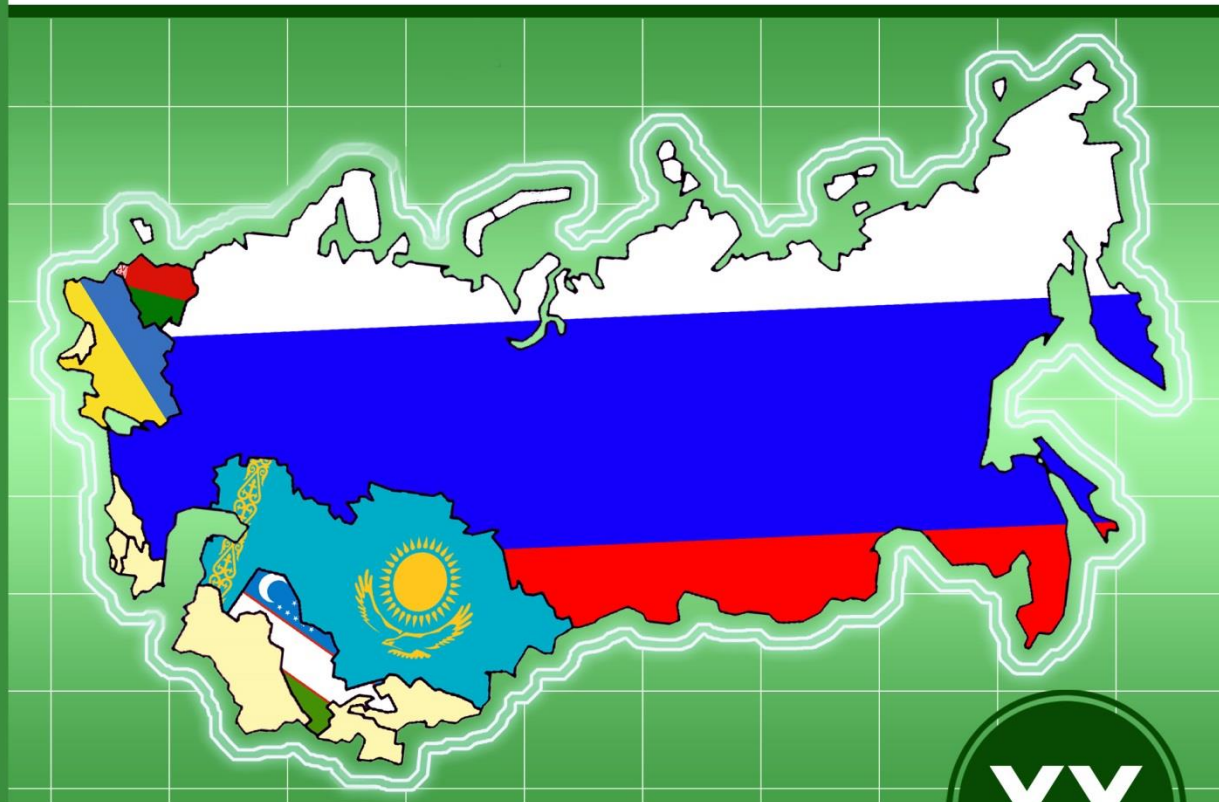
Сучасні інформаційні технології

Фізична культура та

професійний спорт

Філологічні науки

Філософія

Переяслав-Хмельницький
2014

XX

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

молодіжна громадська організація
«НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДІ»

студентське наукове товариство історичного факультету
«КОМІТЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ»

МАТЕРІАЛИ

XX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття
у країнах СНД»**

27 – 28 лютого 2014 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ

«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды»

молодежная общественная организация
«НЕЗАВИСИМАЯ АССОЦИАЦИЯ МОЛОДЕЖИ»

студенческое научное общество исторического факультета
«КОМИТЕТ ИССЛЕДОВАНИЯ ИСТОРИИ И СОВРЕМЕННОСТИ»

МАТЕРИАЛЫ

XX Международной научно-практической интернет-конференции
**«Проблемы и перспективы развития науки в начале третьего тысячелетия
в странах СНГ»**

27 – 28 февраля 2014 г.

СБОРНИК НАУЧНЫХ РАБОТ

Матеріали XX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції **«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД»** // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2014 р. – 304 с.

Материалы XX Международной научно-практической интернет-конференции **«Проблемы и перспективы развития науки в начале третьего тысячелетия в странах СНГ»** // Сборник научных трудов. - Переяслав-Хмельницкий, 2014 г. – 304 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

В.П. Коцур,

доктор історичних наук, професор, дійсний член НАПН України,
ректор ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

В.П. Коцур,

доктор исторических наук, профессор, действительный член НАПН Украины, ректор ГВУЗ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды».

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

С.М. Рик к.ф.н., доцент;

Я.О. Потапенко д.і.н., професор;

Т.М. Боголіб д.е.н., професор;

Г.Л. Токмань д.п.н., професор;

Н.В. Ігнатенко к.п.н., професор;

В.В. Куйбіда к.біол.н. доцент;

В.А. Вінс к.псих.н.;

Ю.В. Бобровнік к.і.н.;

С.М. Кикоть к.і.н.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

С.М. Рик к.ф.н., доцент;

Я.О. Потапенко д.и.н., профессор;

Т.М. Боголиб д.э.н., профессор;

Г.Л. Токмань д.п.н., профессор;

Н.В. Игнатенко к.п.н., профессор;

В.В. Куйбида к.биол.н. доцент;

В.А. Винс к.псих.н.;

Ю.В. Бобровник к.и.н.;

С.М. Кикоть к.и.н.

Члени оргкомітету інтернет-конференції:

Ю.В. Бобровнік,

А.П. Король,

Ю.С. Табачок.

Члены оргкомитета интернет-конференции:

Ю.В. Бобровник,

А.П. Король,

Ю.С. Табачок.

Упорядники збірника:

Ю.В. Бобровнік,

Ю.С. Табачок.

Составители сборника:

Ю.В. Бобровник,

Ю.С. Табачок.

11. Андрусів С. М. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років ХХ ст. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2000; – Тернопіль: Джура, 2000. – 340 с.
12. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття. – К.: АКОНІТ, 2001. – Кн. 4. – 799 с.
13. Кухар О. О. Міф у художньому світі Євгена Маланюка: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література» / О.О.Кухар. – Кіровоград, 2002. – 19 с.

Леся Порядченко
(Київ, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ ОПИСУ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ УМІНЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Уміння чітко, логічно і грамотно описати об'єкт чи подію, донести до співрозмовника певну думку, відстояти у словесній суперечці свою позицію – це справжнє мистецтво, яким володіє далеко не кожен з нас. У чому ж причина? А причина в тім, що починаючи з раннього дитинства, нас не навчали мистецтву живого слова, не заклали тієї мовної бази, якою ми могли б вміло користуватися під час висловлення своєї думки.

Отже, під час здобуття кваліфікації «вчителя початкових класів» чи «вихователя дошкільного закладу» необхідним стає вирішення завдання професійного мовлення педагога, яке має бути взірцем для своїх вихованців. Отже, воно має бути настільки досконале, щоб дитина на прикладі педагога засвоїла всі особливості правильного, чіткого мовлення. Як відомо, сенситивним періодом у розвитку мовлення дитини є період дошкільного дитинства та початкової школи.

Велике значення в розвитку мовлення і мислення дитини має робота над описом як функціонально-смысловим типом мовлення, як одним з видів монологу, як на уроках з розвитку мовлення, так і на уроках з читання, рідної мови, образотворчого мистецтва, художньої праці, природи та музики.

Проблематика навчання опису була предметом дослідження як у дошкільній (В.В.Гербова, А.Я.Зрожевська, С.В.Ласунова), так і в шкільній лінгвометодиці (О.П.Глазова, З.О.Доморацька, Л.М.Міненко, Г.І.Сорокіна, В.А.Собко). вченими описано варіативні методики навчання описового мовлення дітей дошкільного (М.М.Алексєєва, А.М.Богуш, А.М.Бородич, Л.В.Ворошиніна, Н.В.Гариш, Є.П.Короткова, Г.М.Ляміна, Є.І.Тихєєва, О.С.Ушакова, В.І.Яшина та ін..) та молодшого шкільного віку (Н.О.Будна, Н.А.Головань, Л.О.Варзацька, М.С.Вашуленко, Т.О.Ладиженська, Н.І.Лепська, М.Р.Львов, М.М.Наумчук, К.С.Прищепца, Н.Ф.Скрипченко, Г.О.Фомічова, Штифурко та ін..).

Але не завжди вчителі та вихователі мають достатні знання про опис як функціонально-смысловий тип мовлення, про його граматичні і структурні особливості, про роль його у розвитку мислення і монологічного мовлення дитини.

Тому мета даної статті полягає в тому, щоб, по-перше, допомогти педагогам усвідомити, що являє собою опис як різновид монологу, його композиційні та мовностилістичні особливості, охарактеризувати його види. По-друге, запропонувати методичні поради щодо навчання опису дітей.

Перш за все з'ясуємо, що таке опис. У методиці описом називають функціонально-смысловий тип мовлення, який містить характеристичне повідомлення про факти, дії та явища, що існують водночас. В основі опису лежить одиниця логіки – судження. Будь-яке судження виражається у формі речення, але не кожне речення є судженням. Судження – це форма думки, в якій стверджується або заперечується щось відносно предметів чи явищ об'єктивної дійсності. Тому елементарний перелік ознак предмета чи дії ще не утворює опису. Це лише один з прийомів, який у ньому використовується.

Одночасність ознак в описі виражається тим, що в кожному описовому контексті дієслова використовуються в одному визначеному часі. Поєднання різних видно-часових форм дієслів в описі недопустиме.

За допомогою опису можна розкрити особливості природних явищ, якостей людини, описати дію чи стан, тому цей функціонально-смысловий тип мовлення має кілька різновидів, зокрема: натюрморт, портрет, пейзаж, характеристика, інтер'єр. Тільки в характеристиці допустиме зіставлення дій різночасового плану.

Кожен із цих різновидів має свої структурні й мовностилістичні особливості, що надають йому своєрідної самобутності й виразності.

У пейзажі, як описовому жанрі висловлювання, перераховуються як тимчасові, так і постійні чи узагальнені ознаки природи.

Відмінності зображення словом природи, тобто пейзажу, від інших видів опису виявляються у специфічних мовних засобах.

У текстах, що є описом природи, наявні обставини часу (тільки-но, цілими днями, нині, іноді, потому, вечорами і т.д.); видно-часові форми дієслів (було тихо). Особливість опису інтер'єру, порівняно з пейзажем, – статичність змісту. В такому описі зазвичай перераховуються предмети-неістоти (меблі, предмети побуту і т.д.), які перебувають у стані спокою, створюючи своєю наявністю певні ознаки кімнати, приміщення чи обмеженого розмірами місця. Називати дію чи стан цих предметів необов'язково. Достатньо перерахувати їх наявність. Тому тут використовуються номінативні та еліптичні види речень.

Опис портрету – це перерахування характерних зовнішніх рис людини: її зовнішності, обличчя, одягу, стану. Ці ознаки можуть бути як постійними (опис обличчя, зовнішності), так і змінними (опис одягу, стану).

Опис зовнішності людини зазвичай виражається іменними частинами мови: іменниками, прикметниками, числівниками, прислівниками.

У деяких випадках опис зовнішності людини може передаватися і дієсловами. Це тоді, коли зображується стан і настрої людини. Тоді ознаки виражаються із зовнішньо змістовим навантаженням. Наприклад: Марійка почервоніла, її вуха горіли від сорому.

Відмінність між описом портрета та характеристикою виражається в тому, що в портреті описуються зовнішні ознаки (риси) людини, а в характеристиці розглядається внутрішній стан людини, особливості її характеру, поведінка.

Ознаки характеристики поділяються на два види. Перші складаються на конкретних фактичних даних – це може бути біографія людини з перерахуванням подій у її житті. Другі – аналізують характер людини, її стан, поведінку і тому іноді потребують доказовості, прикладів. Цими властивостями характеристика подібна до одного з функціонально-смыслових типів мовлення – міркування (бо саме тут тези потребують доведення). Але відмінність характеристики від міркування полягає в тому, що в міркуванні виражаються причинно-наслідкові відношення, які супроводжуються доведенням. У характеристиці доводити нічого не потрібно – тут просто наявна констатація фактів.

Натюрморт певною мірою подібний до опису інтер'єру. Він є поєднанням переліку і особливостей предметів побуту, овочів, фруктів та квітів, що знаходяться перед глядачем. Ознаки, що виражаються в натюрморті – статичні. Мовними особливостями описів – натюрмортів є те, що вони складаються з називних, еліптичних та складносурядних речень. Наприклад: «На столі – букет фіалок. У червоній мисці – кілька червонобоких яблук, що перекладені рожевими соковитими черешнями та достиглими сливами. Скибка соковитого кавуна. Біля краю – серветниця, тарілка з виделкою та ножом. Чудовий апетитний вигляд має все це».

Ще однією особливістю опису є те, що передати словами можна не тільки предмет чи явище, а й дію чи стан. У кожного з цих типів опису є свої структурно-стилістичні властивості, власний мовний матеріал. Наприклад, щоб передати стан людини чи природи, найчастіше використовують прислівники або неозначену форму дієслів (Морозить. Вітряно. Сніжно і т.д.). Для опису дії використовують словосполучення, що зображують особливість дії. Це можуть бути прислівники (іздить швидко, говорить голосно), або іменники з прийменниками (виїжджає з двору, сидить на стільці). Всі різновиди текстів – описів використовують у своїй структурі кожен із цих типів.

Враховуючи всі особливості різновидів описових текстів, можна навчити дітей будувати яскраві монологічні висловлювання описового типу, розвиваючи монологічне мовлення та мислення.

Для навчання дітей опису та розвитку їхнього монологічного мовлення доцільно використовувати спеціальні методи, зокрема такі: 1) **Методи введення граматичних форм – сприйняття осмислення значення змісту словосполучень і речень.** Це методи – взаємопов'язані дії педагога і дітей, що спрямовані на усвідомлення повідомлення, яке наявне в реченні, на осмислення логічних зв'язків реальності, що виражені за допомогою словосполучення. До них можуть бути віднесені: мовні вправи, дидактичні ігри на осмислення значення фразеологізмів, метафор, синонімів, антонімів; спостереження над різними видами описових текстів, читання художніх текстів з наступним виокремленням у них описів.

2) **Методи активізації описових синтаксичних конструкцій та збагачення усного мовлення (говоріння) дитини словосполученнями та реченнями.** До цих методів доцільно віднести такі: дидактичні ігри, метод аналогії, мовні вправи.

3) **Методи активізації побудови дитячих висловлювань.** Це методи активного вправлення дитини у побудові описових контекстів, які сприяють розвитку опису, як функціонально-смыслового типу мовлення, активізують розумову діяльність та творчість дошкільника. Вони поділяються на дві групи: репродуктивні та творчі.

Під час навчання дітей 5-6 річного віку складати тексти-описи з метою розвитку зв'язного мовлення на нашу думку слід надавати перевагу таким організаційним формам: урок, заняття, екскурсія, екскурсія-огляд, вікторини, змагання, дидактичні ігри.

Для зацікавлення і урізноманітнення занять, що мають на меті навчити дітей складати описи, слід використовувати такі засоби: явища природи, предмети побуту, макети тварин і чучела, воскові фігури, картинки, слайди, цікаві фото, а також дидактичний матеріал: загадки, прислів'я, казки, приказки; мовний матеріал: словосполучення, речення, тексти.

Засвоєння вищеперахованих особливостей опису як функціонально-смыслового типу мовлення дасть можливість педагогу, по-перше, досконало володіти методичними основами розвитку мовлення дітей та основі опису, по-друге, навчитися самому вільно користуватися багатством мовного матеріалу для створення описових контекстів та навчити цьому вихованців, по-третє, у педагогічному процесі буде забезпечене продуктивне вирішення завдань наступності в розвитку монологічного мовлення дитини між двома ланками освіти: дошкільною та початковою.

**Владимир Прач
(Львов, Украина)**

ПОНЯТИЯ “ТЕРМИН-НЕТЕРМИН” ПРИ ОТБОРЕ ЛЕКСИКИ К СЛОВАРЮ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ

Научно-технический прогресс, развитие новых отраслей, направлений и целых наук постоянно порождает большое количество специальных понятий, которые нуждаются в адекватных наименованиях. Возникающие новые научные направления не имеют своей традиции терминообразования на основе лексических элементов классических языков – латинского и греческого, подобно медицине, юриспруденции. Возникает количественное несоответствие между номинативными средствами языка и элементами действительности.

Актуальность данного исследования объясняется в первую очередь необходимостью изучения основных процессов терминологизации общеупотребительных слов [далее – ОС], так как эти процессы в настоящее время являются ведущими не только при номинации специальных понятий, но и при образовании терминов вообще.

Задачей исследования является изучение особенностей применения понятий “термин”, “терминсистема”, “общеупотребительное слово”.

Результаты работы могут быть использованы практически в учебном процессе в вузах при введении новой лексики, подготовке и составлении научно обоснованных учебных пособий для обучения иностранному языку. Практическую ценность статья представляет для лексикографической работы – при отборе материала для создания терминологических словарей, словарей-минимумов для чтения литературы по специальности.

Существующие многочисленные определения термина согласуются между собой лишь в том, что термином признается слово или словосочетание, однако суть термина трактуется по-разному. Одни ученые считают, что термин выражает понятие [2, с. 134], связан с понятием [1, с. 9], соотносится с понятием. Очевидно,